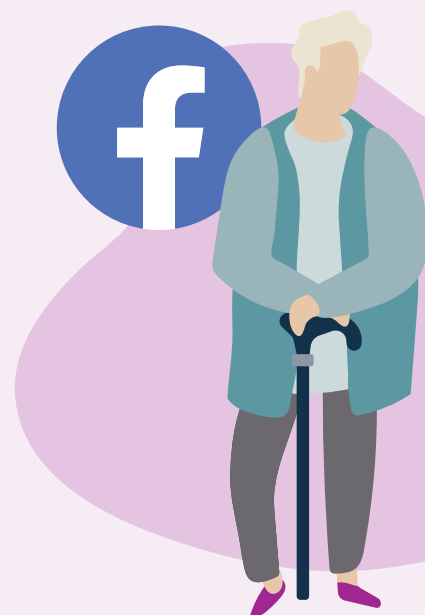

Како да бидете безбедни на Facebook

Facebook е најшироко користена платформа на социјалните медиуми во светот, и нејзината популарност постојано расте со 15 милиони активни корисници само во Австралија. Платформата им овозможува на корисниците да:

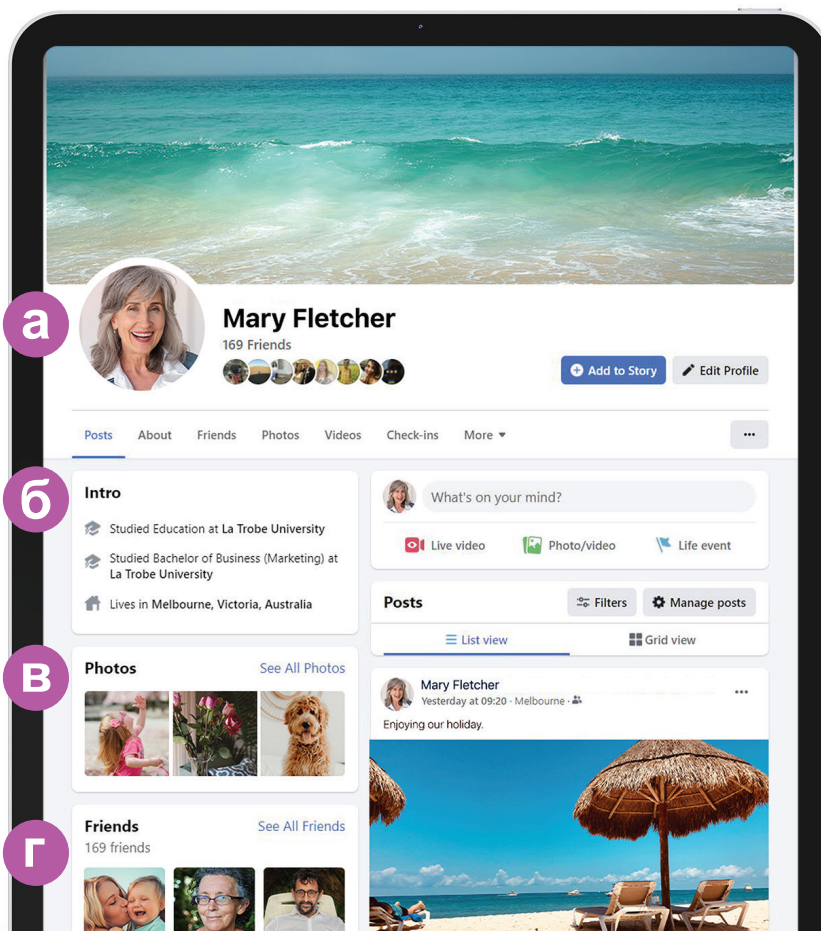
- останат поврзани со пријателите и семејството, особено додека патуваат
- повторно да се поврзат со луѓето со кои можеби изгубиле контакт
- споделуваат фотографии и видеозаписи
- се приклучат во групи од заеднички интерес.

Кога се употребува со соодветно внимание, Facebook може да биде пријатен извор на забава и одличен начин да се поврзувате.

Како изгледа Facebook

Страницата на вашиот профил на Facebook претставува збир од лични фотографии и доживувања што ја кажуваат вашата приказна. Ги вклучува вашите Насловна фотографија **(а)**, Информации на профил **(б)**, Фотографии **(в)** и Список на пријатели **(г)**.

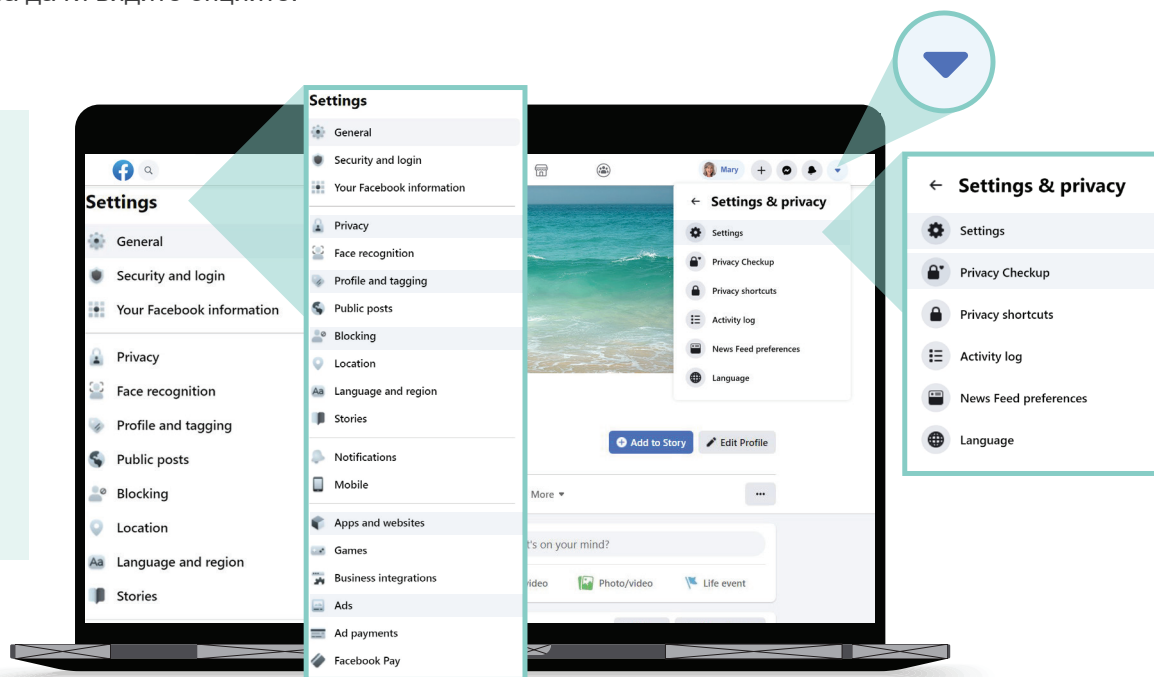

Како да ги контролирате поставките за приватност на Facebook

Можете да контролирате кој може да ги гледа пораките и фотографиите објавени на вашата страница на Facebook со приспособување на поставките за приватност. На лаптоп изберете ја стрелката завртена надолу што се наоѓа во горниот десен дел на која било страница на Facebook (▼) и изберете Поставки и Приватност од паѓачкото мени за да ги видите опциите.

Внимавајте на зелените бројки во оваа е-брошура.

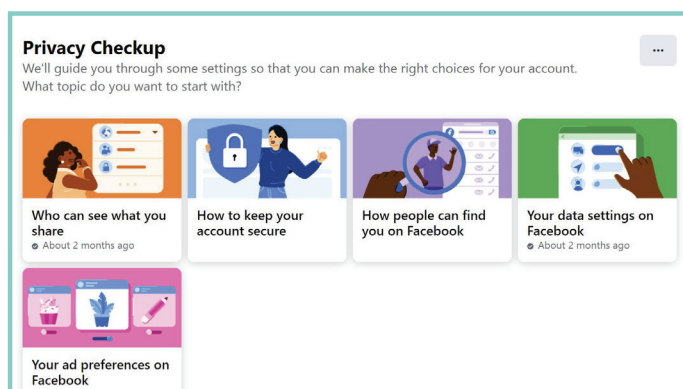
Тие ќе ви помогнат да ги најдете поставките што управуваат со приватноста на Facebook.

Сакам да одлучувам кој ги гледа моите објави

- Поставки и приватност > Поставки > Приватност (Settings & Privacy > Settings > Privacy)**
Кој може да ги гледа вашите идни објави (Who can see your future posts)

Ова треба да го поставите на Пријатели, наместо на Јавно, или да изберете поставка што им овозможува само на избрани пријатели да ја гледаат вашата објава. Исто така, можете да решите кој може да гледа што пишувате или додавате како фотографија или видеозапис кога создавате објава.

Сакам да контролирам кој контактира со мене

- Поставки и приватност > Поставки > Приватност (Settings & Privacy > Settings > Privacy)**
Како луѓето можат да ве наоѓаат и контактираат (How people can find and contact you)

Изберете кој може да ви праќа барање за пријателство (на пример Сите или само Пријатели на пријатели) и кој може да го гледа вашиот Список со пријатели. Исто така, можете да ограничите кој може да ве пребарува користејќи телефонски број или адреса на е-пошта.

Можете исто така да ги приспособите поставките за приватност од:

Поставки и приватност > Проверка на приватност (Settings & Privacy > Privacy Checkup)

Не сакам моето име да се појавува на фотографии и пораки што ги објавиле други

3 Поставки и приватност > Поставки > Профил и означување (Settings & Privacy > Settings > Profile and Tagging)

Изберете кој може да објавува на вашата страница на Facebook, кој може да гледа што другите објавуваат на вашата страница и кој може да ги гледа објавите во кои сте означени. Исто така, можете да ги прегледате објавите во кои сте означени пред да се појават на вашата страница на Facebook.

Сакам да контролирам кој контактира со мене

4 Поставки и приватност > Поставки > Апликации и интернет-страници (Settings & Privacy > Settings > Apps and Websites)

Запрете ја Facebook да ги споделува вашите информации со други интернет-страници, како на пример, вашата возраст, пол и списокот со пријатели. Ова ќе спречи други локации да ги користат вашите информации за да ви праќаат реклами.

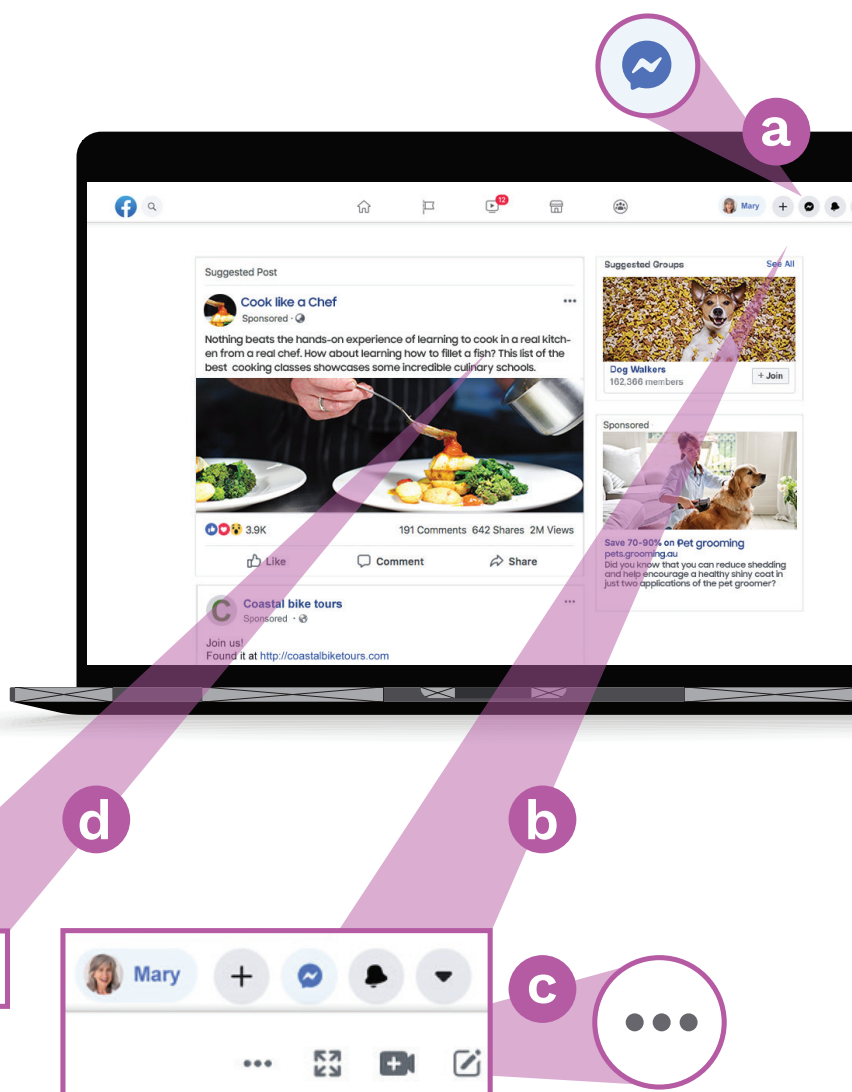
Сакам моите разговори да бидат приватни (I'd like to make my conversations private)

Facebook Messenger (a) ви овозможува да им праќате приватни пораки на пријатели или во мали групи. Messenger функционира како е-пошта, па разговорите не се појавуваат на вашата страница на Facebook каде што сите можат да ги гледаат.

Не сакам луѓето секогаш „да ме гледаат“ кога ја користам Facebook

Лентата на Messenger (b) ви овозможува да гледате список со пријателите што во моментот ја користат Facebook. Зелената точка до името на пријателот покажува дека е достапен за разговор.

Ако не сакате луѓето да гледаат кога ја користите Facebook, кликнете на иконата со три точки (c) во лентата на Messenger што се наоѓа во горниот десен дел на страницата и изберете Исклучете активен статус (Turn Off Active Status) (d).

Внимавајте на измамите „Осамени срца“ на Facebook

Измамниците создаваат лажни сметки на Facebook со украдени слики и може да се претставуваат како осамени вдовци/вдовици или разведени лица коишто бараат друштво. Тие вообичаено контактираат преку приватна порака на Facebook или преку игри до кои пристапувате преку Facebook, како што е „Words with Friends“. Во неделите или месеците што следат тие ќе се обидат да ја здобијат вашата доверба, пред да измислат некоја приказна за нивните финансиски проблеми.

На што треба да внимавате

Бидете внимателни со луѓето коишто многу бргу ги изразуваат нивните чувства и потоа имплицираат дека им треба финансиска помош, или со луѓето кои што велат дека финансиски проблеми ги спречуваат да се сретнат со вас. Внимавајте на недоследностите во нивните приказни.

Други измами на Facebook

Измама со лотарија

Пораки што тврдат дека сте добиле на лотарија и за да го добиете парите, треба да платите мала такса. Исто така, може да ви биде побарано да дадете лични информации, како што се банкарски детали и физичка адреса.

Запомнете, законските обложувања никогаш нема да ви бараат да плаќате такса однапред за да ја добиете вашата добивка и не можете да освоите лотарија или награда ако не сте учествувале во извлекувањето.

Измама со итен случај

Пораките на Facebook што тврдат дека се од пријателите или семејството и велат дека заглавиле некаде во странство или дека имаат итна потреба и дека треба да им пратите пари. Испитајте внимателно пред да пратите пари.

Што можете да направите

- Внимавајте и не верувајте им на луѓето коишто склучуваат пријателства или љубовни врски, а потоа почнуваат да споменуваат проблеми со пари.
- Користете ја Google Images (images.google.com) за да проверите дали ги украде нивните фотографии од друго место.
- Проверете дали на нивната страница на Facebook има коментари или лајкови на нивните објави. Ако немаат многу, нивниот список со Пријатели може да биде лажен.
- Не уплаќајте пари и не давајте ги вашите банкарски детали или детали на кредитна картичка некому кого не сте го сретнале лично.

Мислам дека бев измамен. Што да правам?

- Ако сте загубиле пари, веднаш контактирајте со вашата банка за да видите дали плаќањата може да се запрат или вратат.
- Поднесете пријава кај Австралиската Комисија за Конкуренентност и Потрошувачи на ([Report to the Australian Competition and Consumer Commission at](https://www.accc.gov.au/report-a-scam) scamwatch.gov.au/report-a-scam)
- Сменете ги електронските лозинки ако сметате дека вашите електронски сметки биле изложени на лице коишто не смеат да имаат пристап.

Ако сакате да разговарате со неког за измамата, достапни се услуги за поддршка.

Линија за помош (Lifeline): 13 11 44

Beyondblue: 1300 22 4636

MensLine: 1300 78 99 78

Рекламирање на Facebook

Facebook ви покажува реклами за нешта што вашите шаблони на користење покажуваат дека се интересирате и лесно е да направите грешка и да притиснете на реклама што личи на објава од некој кого го познавате. На рекламата на Facebook ќе пишува Спонзорирана, Препорачана или Реклама во горниот лев агол.

Како Facebook се обидува да ги приспособите рекламите на вашите интереси?

Рекламите што ги гледате се базираат врз информациите што Facebook ги учи за вас. Учи што ве интересира од:

- вашиот профил, којшто ја вклучува вашата возраст, полот и локацијата (вклучувајќи каде се приклучувате на интернет)
- нешта што ви се допаднале, што сте ги споделиле или на коишто сте коментирале на Facebook
- интернет-страници што сте ги посетиле
- пребарувања што ги вршите преку Google или друг пребарувач, на пример, ако сте пребарале нешто за здравје на Google, на Facebook може да се појави реклама од некој давател на услуги за здравје.

Контролирајте ги рекламите што ги гледате

5 Поставки и приватност > Поставки > Реклами > Додадете преференци (Settings & Privacy > Settings > Ads > Ad Preferences)

Постои широк избор опции во менито Преференци за реклами за да го контролирате она што го гледате. Можете да:

- избришете теми што ве интересираат
- избришете рекламните агенти со кои сте имале интеракција
- контролирајте го кои информации за вас рекламните агенти имаат пристап
- ги запрете рекламните агенти да ги следат вашите електронски активности кога не сте на Facebook.

Безбедносни совети за Facebook

Не објавувајте јавно лични податоци, како што е адресата на вашиот дом или на работата, телефонскиот број, адресата на е-пошта и финансиски податоци.

Не чувствувајте се обврзани да го прифатите секое барање за пријателство што го добивате. Можете едноставно да го игнорирате.

6 Поставки и приватност > Поставки > Блокирање (Settings & Privacy > Settings > Blocking)

Можете да ја користите поставката за Блокирање за да ги спречите луѓето да контактираат со вас и да ги гледаат нештата што ги објавувате или да престанете да ги гледате нивните објави. Тие нема да знаат дека сте ги блокирале.

